

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2019. február 22. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az alárendelt megsértésének büntette miatt ... vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa 2018. október 25. napján kihirdetett Kb.II.11/2018/12. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottat katonai mellékbüntetésül 1 (egy) évre az őrnagyi rendfokozatba visszavetésre is ítéli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2018. október 25. napján kihirdetett Kb.II.11/2018/12. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 449.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő alárendelt megsértésének büntetében, ezért 150 napi tétel, napi tételenként 2.500,- Ft pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett meg nem fizetés esetén a pénzbüntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A pénzbüntetés megfizetésére 10 hónapi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett egy havi részlet megfizetésének elmulasztása esetére a pénzbüntetés meg nem fizetett részének szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész az ítélet kihirdetését követően 3 munkanap gondolkodási időt tartott fenn a jogorvoslati nyilatkozat bejelentésére, majd a törvényes határidőn belül, a vádlott terhére katonai mellékbüntetés kiszabásáért jelentett be fellebbezést. A vádlott felmentésért fellebbezett, a védő elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentésért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.861/2018/1. számú átiratában kifejtette, hogy a katonai tanács eljárását perrendszerűen folytatta le, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a releváns bizonyítékokat mérlegelve állapította meg a tényállást, amely a személyi részében pontosításra szorul annyiban, hogy a vádlott viselt rendfokozata címzetes rendőr alezredes. E pontosítással a tényállás felülbírálatra alkalmas. Utalt arra, hogy az eljáró katonai tanács indokolási kötelezettségének eleget tett, kifejtett indokolása nem ellentétes a logika szabályaival. A történeti tényállás alapján okszerű következtetést vont le a vádlott bűnösségére s törvényesen minősítette összefoglalt katonai bűncselekményét. Álláspontja szerint a rögzített tényállást támadó, a vádlott felmentését célzó fellebbezések a másodfokú eljárásban nem foghatnak helyt. A büntetés kiszabására utalva hangsúlyozta, hogy a büntetési célok maradéktalan eléréséhez a pénzbüntetés mellett kiszabott katonai mellékbüntetés nem mellőzhető, mert elbírált előljárói bűncselekménye viselt rendfokozata tekintélyének sérelmét eredményezte, amely nagyobb számú alárendeltje, illetve más rendőrök előtt ismertté vált. Ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg és a vádlottal szemben szabjon ki rendfokozatban visszavetés katonai mellékbüntetését is.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.861/2018/3. szám alatt azzal egészítette ki korábbi átiratában foglaltakat, hogy a Kúria Bfv.I.773/2018. számú határozatában arra mutatott rá, hogy az alárendelt megsértésének bűncselekménye megvalósul, ha ugyan a sértett nincs jelen, de az elhangzott sértés feltűnően durva. Álláspontja szerint a történeti tényállás alapján a vádlott olyan trágár kifejezéseket használt alárendeltjei vonatkozásában, amelyek feltűnően durva sértésként vehetők számba, ezért a vádlott verbális cselekvősege sérti a vád tárgyává tett elöljárói bűncselekmény védett jogtárgyát.

A védő utóbb csatolta fellebbezésének írásbeli indokolását, amelyben elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését kérte. Védőbeszédében elhangzottakra utalva kifejtette, hogy a vádlotti cselekmény nem tényállásszerű, mert a megsértett alárendeltek nem voltak jelen az esetről, többen azt semmilyen módon nem is észlelték. A Btk. 449. § (1) bekezdésében írt normát elemezve arra az álláspontra jutott, hogy a szándékos sérelmet más előtt kell okozni, ami eleve feltételezi a sértett jelenlétét, vagy akként követhető el a bűncselekmény tényállásszerűen, ha a sértettel szemben olyan magatartást tanúsítanak - és itt nem szükséges más személy jelenléte -, amely feltűnően durva. Jogi álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor mintegy analógiát alkalmazva a Btk. 227. §-ban szabályozott becsületsértés vétségével vont párhuzamot, mert a más előtti elkövetés nem történhet meg akként, hogy a sértett utólag, mástól értesül az őt ért sérelemről. Hivatkozott a Kúria Bfv.I.773/2018/5. számú határozatára, amellyel a vádlottat bűncselekmény hiányában felmentette az alárendelt megsértésének vádjáról, hivatkozva arra, hogy az alárendelt megsértésének vétsége megvalósulásához szükséges, hogy a sértett a cselekmény elkövetésénél jelen legyen. Ezért elsődlegesen a vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentésére tett indítványt.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő perbeszédében sem a megállapított tényállást, sem azt a tényt, hogy a vádlott magatartása erkölcsileg helytelen volt, nem vitatta. Ugyanakkor kifejtett álláspontja szerint - fenntartva e körben a korábbi védőbeszédében elmondottakat és hivatkozva az általa csatolt kúriai határozatra, valamint fellebbezése írásbeli indokolására - a tényállás megvalósulásához mindkét fordulat esetén a sértett jelenléte szükséges. Mindezek alapján elsődlegesen bűncselekmény hiányában kérte a vádlott felmentését. Másodlagos kérelme arra irányult, hogy a fellebbviteli bíróság a rendfokozatban visszavetés katonai mellékbüntetés alkalmazásától tekintszen el.

A vádlott az utolsó szó jogán hangsúlyozta megbánását, egyebekben csatlakozott a védőjéhez.

A bejelentett ellentétes irányú fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált.

A felmentésre irányuló vádlotti és védői fellebbezés nem alapos.

A fellebbviteli bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács az eljárási szabályokat betartotta. Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a releváns bizonyítékokat megvizsgálta. Kihallgatta a vádlottat, aki tagadta bűnösségét. Ugyanakkor írásbeli vallomásában nem vitatta, hogy a tényállásban szereplő kifejezések a részéről elhangzottak. Az elsőfokú bíróság a tényállás tisztázása érdekében meghallgatta tanúként a vádlott társaságában lévő személyeket, és mindazokat az alárendeltet, akik a vádlott kijelentéseinek fűltanúi voltak, és azokat is, akik ugyan nem hallották a vádlott sértő mondatait, de általa név szerint említésre kerültek. Az elsőfokú katonai tanács meghallgatta a hangfelvételt és ismertette a releváns okirati bizonyítékokat. A Be. 527. § (2)

bekezdés a) pontja alapján felolvasással törvényesen tette a bizonyítás részévé tanúl és tanú2 tanúvallomását. Az elsőfokú bíróság ítélete 4. oldal harmadik bekezdésétől az 5. oldal közepéig értékelte az általa megismert bizonyítékokat és logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy mire alapozta a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását. Ítélete 2. oldalának közepétől a 4. oldal első bekezdéséig -mérlegelési jogkörében eljárva - a bizonyítékokkal összhangban terhelő történeti tényállást állapított meg.

A másodfokú katonai tanács a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az iratok alapján a tényállás személyi részét annyiban egészíti ki, hogy: „A vádlottat a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Igazgatója a 172/... számú állományparancsral 2018. április 6-i hatállyal kinevezte határozatlan időre hivatásos szolgálati viszonyba, kiemelt főelőadó beosztásba.” A tényállás történeti részét (ítélet 3. oldal V. tényállási pont) azzal egészíti ki, hogy: „A vádlott általánosságban megjegyezte azt is, hogy: „Minden cigány egy féreg. Az utolsó senkiházi köcsög cigányig kiirtanám az egész cigányságot.” Az ítélet 4. oldal első bekezdését pedig azzal egészíti ki, hogy: „... vádlott a fentiekben írt kijelentéseivel több alárendeltjét más előtt emberi méltóságában feltűnően durván megsértette.”

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú katonai tanács által kiegészített tényállás már minden vonatkozásban megalapozott, mentes a Be. 592.§ (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Sem a vádlott, sem a védő fellebbezésében új tényre, a konkrét ügyre vonatkozó új bizonyítékokra nem hivatkozott. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint a védő jogi álláspontjával szemben a Kúria Bfv.I.773/2018/5. számú határozata - egyetértve a katonai ügyész által e körben kifejtettekkel - arra mutat rá, hogy az alárendelt megsértésének vétsége akkor is megvalósul, ha a sértett nincs jelen, de az elhangzott sértés feltűnően durva. A Kúria BH2019. 5. számú jogesetében kifejtettek is ezen értelmezést támasztják alá. Hiszen ez utóbbi szerint akkor nem valósul meg az alárendelt megsértésének vétsége, amennyiben a sértett nincs jelen, vagy a sértés nem feltűnően durva. A Btk. 449. § (1) bekezdésébe ütköző alárendelt megsértésének vétségét az követi el, aki alárendeltjét emberi méltóságában más előtt, vagy feltűnően durván megsérti. A védő által hivatkozott határozat alapjául szolgáló ügyben a terhelt kijelentései a sértettre nézve sértőek voltak ugyan, de a cselekmény második fordulója szerinti feltűnően durva elkövetést nem alapozták meg. A Kúria álláspontja értelmében „a sértett emberi méltósága nem azonosítható a szolgálati tekintélyével. Az emberi méltóság elválaszthatatlanul kötődik az érintett személyhez, míg a szolgálati tekintély valóban sérthető úgy is, hogy a sértéssel érintett előjáró a cselekmény megvalósításakor nincs jelen. Ezért az alárendelt megsértése katonai vétség I. fordulója szerinti sértésnek a sértett jelenlétében és más előtt kell elhangzania, az emberi méltóságában történő sértést a jelenlévő sértettnek észlelnie kell”. Mindebből következően megvalósul a katonai vétség II. fordulója, ha a sértett nincs jelen, de a sértés feltűnően durva. Jelen ügyben a vádlott által használt kifejezések alárendeltjei vonatkozásában feltűnően durva sértésként értékelhetők, hiszen a hozzá beosztott rendőr sértettek nemi identitását, szellemi képességeit, illetve származását negatív színben tüntette fel, mely verbális tartalom azok emberi méltóságát nyilvánvalóan feltűnően durván sértette. Mindezek alapján a védőnek és a vádlottnak a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére, és ezen keresztül a vádlott felmentésére irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú katonai tanács az általa megállapított tényállás alapján tehát okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és helyesen minősítette cselekményét is. Ítélete 5. oldalának kilencedik bekezdésétől a 7. oldal első bekezdéséig írt jogi értékelő tevékenységével a másodfokú bíróság alapvetően egyetért. A vádlott azzal a magatartásával, hogy mások előtt több alárendeltjét emberi méltóságában feltűnően durván sértő kifejezéseket használva megsértette, megvalósította a Btk. 449. § (1) bekezdés II. fordulatába ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő előjárói bűncselekmény törvényi tényállási elemeit.

A katonai ügyész súlyosításra irányuló fellebbezése alapos. A védő és a vádlott enyhítésre irányuló fellebbezése viszont nem megalapozott.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács helyesen értékelte a bűnösségi körülményeket. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a Btk. 33. § (4) bekezdésének felhívásával a vádlottal szemben pénzbüntetést szabott ki. A kiszabott napi tételek számát 150 napban határozta meg, mert az arányos a vádlott cselekményének tárgyi súlyával és alanyi bűnössége fokával. Méltányosan járt el az egy napi tétel összegének törvényi minimumhoz közeli összegben való meghatározásakor is. Nem tévedett akkor sem, amikor részletfizetés engedélyezésére látott lehetőséget. A fellebbviteli bíróság ugyanakkor nem tartotta elégségesnek a pénzbüntetés kiszabását a vádlottal szemben, mert a vádlott képtelennek mutatkozott megfelelni a hivatásos rendőrtisztekkel szemben támasztott magasabb fokú társadalmi, illetve erkölcsi elvárásoknak. A legsúlyosabb katonai büntetés, a lefokozás alkalmazását is megfontolta, a sértettek száma és a vádlott részéről elhangzottak kirívó durvasága miatt. Végül arra a következtetésre jutott, hogy a kifogástalan szakmai életúttal rendelkező vádlott nem vált méltatlanná a rendfokozatra, elbírált előjárói bűncselekménye leginkább viselt rendfokozata tekintélyének sérelmét eredményezte, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és - lefokozás helyett - a vádlottat katonai mellékbüntetésül 1 (egy) évre őrnagyi rendfokozatba visszavetésre is ítélte, a Btk. 139. § -ában írtak alapján az ügyészi fellebbezéssel egyezően.

A speciális prevencióra figyelemmel a másodfokú bíróság álláspontja szerint a Btk. 79. §-ban írt büntetési célok elérését a pénzbüntetés és a katonai mellékbüntetés együttes alkalmazása szolgálja megfelelően. A védő és a vádlott enyhítésre irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései a vádlott vonatkozásában törvényesek, ezért azokat - helyes indokainál fogva - a másodfokú bíróság helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 606. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2019. február 22.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.
előadó bíró

Dr. Belovai Henriette hb. százados sk.
bíró

Az elsőfokú bíróság ítélete ... vádlott vonatkozásában a rendelkező részben foglalt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2019. február 22.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül: